

De eerste edele waarheid

En wat dan, monniken, is de edele waarheid van het lijden? Geboorte is onbevredigend, ouderdom is onbevredigend, sterven is onbevredigend, droefenis, weeklagen, pijn, terneergeslagenheid en vertwijfeling zijn onbevredigend, niet krijgen wat men wenst is onbevredigend; bovendien zijn - kort aangeduid - de vijf geledingen van het toe-eigenen onbevredigend.

En wat is geboorte? Dat de wezens, welke dan ook, in deze of gene categorie van wezens geboren worden, ontstaan, afdalen in een moederschoot, weer tot bestaan komen, dat de geledingen (van toe-eigenen) verschijnen, dat ze de zintuiglijke sferen verkrijgen - dat, monniken, wordt geboorte genoemd.

En wat is ouderdom? Dat de wezens, welke dan ook, in deze of gene categorie van wezens ouder worden, aftakelen, hun tanden verliezen, grijs worden, een gerimpelde huid krijgen, hun vitaliteit verliezen, dat hun zintuigen achteruitgaan - dat, monniken, wordt ouderdom genoemd.

En wat is sterven? Dat de wezens, welke dan ook, uit deze of gene categorie van wezens wegvallen, heengaan, ten onder gaan, verdwijnen, sterven, doodgaan, overlijden, dat hun geledingen (van toe-eigenen) uiteenvallen, dat ze hun lichaam afwerpen - dat, monniken, wordt de sterven genoemd.

En wat is droefenis? Het verdriet van iemand die een of ander ongeluk overkomen is, van iemand die door een of ander leed getroffen is, de treurnis, de smart, het innerlijke verdriet, de verslagenheid - dat, monniken, wordt droefenis genoemd.

En wat is weeklagen? De jammerklachten van iemand die een of ander ongeluk overkomen is, van iemand die door een of ander leed getroffen is, het geweeklaag, het gejammer, het lamenteren, het wenen, het huilen - dat, monniken, wordt weeklagen genoemd.

En wat is pijn? Lichamelijk leed, lichamelijk ongemak, een leedvol, onaangenaam gevoel dat ontstaat uit contact van het lichaam met iets - dat, monniken, wordt pijn genoemd.

En wat is terneergeslagenheid? Geestelijk leed, geestelijk ongemak, een leedvol, onaangenaam gevoel dat ontstaat uit contact van de geest met iets - dat, monniken, wordt terneergeslagenheid genoemd.

En wat is vertwijfeling? De wanhoop van iemand die een of ander ongeluk overkomen is, van iemand die door een of ander leed getroffen is, de zorgen, de gekweldheid, de verscheurdheid - dat, monniken, wordt vertwijfeling genoemd.

En wat betekent "niet krijgen wat men wenst, is onbevredigend"? Bij wezens, die aan geboorte onderworpen zijn, komt deze wens op: "Ach, waren wij maar niet aan geboorte onderworpen, overkwam geboorte ons maar niet!" Dat kan niet met wensen bereikt worden. Dat deze wens niet vervuld wordt, dat is onbevredigend. Bij wezens, die aan ouderdom, ziekte, dood en droefenis, weeklagen, pijn, terneergeslagenheid en vertwijfeling onderworpen zijn, komt deze wens op: "Ach, waren wij maar niet onderworpen aan al deze dingen, overkwamen al deze dingen ons maar niet!" Dat kan niet met wensen bereikt worden. Dat deze wens niet vervuld wordt, dat is onbevredigend.

En wat betekent "bovendien zijn - kort aangeduid - de vijf geledingen van het toe-eigenen onbevredigend"? Het gaat hier om de geleding van het toe-eigenen bestaande uit zichtbare vorm, om de geleding van het toe-eigenen bestaande uit gevoelens, om de geleding van het toe-eigenen bestaande uit voorstellingen, om de geleding van het toe-eigenen bestaande uit drijfveren, om de geleding van het toe-eigenen bestaande uit perceptie - die worden in het kort de vijf geledingen van het toe-eigenen genoemd. Dit wordt, monniken, de edele waarheid van het lijden genoemd.

Bron: Maha-Satipaytthana Sutta DN II 305-07